

FINSPÅNG

Handläggare
Åsa Andersson
Sara Gyllenhammar
Therese Holm

Datum
2020-11-10

Beteckning
Yttrande

Dnr Finspångs kommun
KS.2020.0735

Socialdepartementet

Remissvar SOU 2018:88 Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen (dnr S2019/00088/SOF)

Sammanfattning

Finspångs kommun har beretts möjlighet att yttra sig över förslagen i Socialdepartementets betänkande av översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen SOU 2018:88. Betänkandet syftar till en långsiktigt mer hållbar ekonomisk utveckling av insatsen personlig assistans och att insatser enligt LSS skall bli mer ändamålsenliga. Lagstiftningen skall främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet.

I betänkandet föreslås att benämning av lagen skall ändras till "Lag om stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättning" istället för "Lag om stöd och service till vissa personer med funktionshinder". Vi anser att det nya förslaget är en lämpligare formulering.

Vi ser både för- och nackdelar med de förändringar som föreslås avseende LSS lagstiftningen och assistansersättningen. Utredningen har till vissa delar varit svårtolkad och vi har därför inte fullt ut kunnat ta ställning till vilka konsekvenser förslagen kan komma att innebära för den enskilde.

Ur ett ekonomiskt perspektiv är det troligt att statens kostnader för personlig assistans och assistansersättning kommer minska medan kommunens kostnader kommer öka. De ekonomiska konsekvenserna för kommunerna måste utredas ytterligare och förtydligas. Vi vill också framhålla att stadsbidraget och LSS utjämningen behöver tydliggöras och justeras utifrån den ändrade kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna.

Bostaden

I utredningen föreslås en ny insats som ska kallas *personlig service och boendestöd* och som ska innefatta praktisk hjälp i hemmet, motivationsåtgärder, ledsagning, stöd vid föräldraskap och annat motsvarande stöd. Insatsen ska kunna beviljas personer som redan bor i bostad med särskild service enligt LSS men inte får sina behov av stöd i den dagliga livsföringen tillgodosedda.

Vi är positiva till att inkludera insatsen ledsagning i insatsen personlig service och boendestöd. Insatsen har i vår kommun idag utförts av företrädesvis utbildade personer som anställts på timlön. Idag finns svårigheter att rekrytera den kompetens som behövs för att insatsen ska kunna utföras utifrån brukarens behov. Vi ser att ledsagning på detta vis kan utföras med en ökad kontinuitet och av personal med högre kompetens, men till en högre kostnad för kommunen.

Avseende förslaget om att insatsen ska kunna beviljas personer som bor i bostad med särskild service enligt LSS, anser vi att behovet ska tillgodoses genom insatsen bostad med särskild service och därmed inte är relevant att bevilja.

Utredningsförslaget är otydligt, vilket gör att det är svårt att ta ställning till vad insatsen kan komma att innebära i praktiken. Vi anser att barnperspektivet bör beaktas i högre utsträckning samt att stöd till barn och familjer är komplext och vill belysa vikten av att särskilja barnets behov och föräldrarnas stödbehov.

Då insatsen *personlig service och boendestöd* är tänkt att vara ett relativt omfattande stöd och innefatta praktisk hjälp i hemmet, motivationsåtgärder, ledsagning, stöd vid föräldraskap och annat motsvarande stöd, ser vi en utmaning att tillse att personal som ska utföra insatsen har rätt kompetens. Avseende stöd vid föräldraskap anser vi att det behöver framgå mer konkret vad som ska ingå i insatsen och när den ska beviljas samt ett förtydligande och gränsdragning mellan socialtjänstens kompetensområde och LSS.

I utredningen beskrivs att insatsen *annan särskilt anpassad bostad* ska finnas kvar som insats i LSS. Vi ställer oss frågande till skillnaden mellan den insatsen och att få sin bostad anpassad med stöd av lagen om bostadsanpassningsbidrag. Om insatsen ska vara kvar behövs förtydligande av vilka krav som ska vara uppfyllda för att ha rätt till insatsen samt hur bedömningar ska ske i förhållande till lagen om bostadsanpassningsbidrag.

Barn och familjer

I utredningen föreslås att insatsen avlösarservice i hemmet istället ska benämnas *avlösarservice* vilket vi ställer oss positiva till, då det förtydligar att insatsen inte är begränsad till att utgå från hemmet. Vidare ser vi behov av förtydligande om hur avlösarens omkostnader ska hanteras av kommunen. Den enskilde ska inte ha merkostnader för insatsen.

Insatsen korttidstillsyn för ungdom över 12 år föreslås lyda under skollagen och istället benämnas *förlängd utbildning i fritidshem*. Vi ställer oss positiva till den nya benämningen som bättre överensstämmer med insatsens syfte. Avseende förslaget att insatsen ska lyda under skollagen ser vi som positivt ur ett barnperspektiv, då det leder till att tillsynen organiseras i anslutning till särskolan och blir mer likt fritidshem.

Gemenskap

Vi ställer oss positiva till den förändring av insatsen kontaktperson som innebär att insatsen kan innehålla aktiviteter i gupp. Vi anser dock inte att detta ska vara en insats där ansvaret åläggs föreningslivet. Insatsen ska istället ses som ett komplement eller ersättning till aktiviteter som anordnas av föreningslivet. Att samma kontaktperson kan ge insatsen åt flera brukare samtidigt kan skapa ett mervärde och en möjlighet till gemenskap utanför bostaden. Det behöver dock förtydligas i föreskrifter hur insatsen ska handläggas samt hur kommunen ska hantera arvode och omkostnadsersättning till kontaktpersoner för att åstadkomma en likhet mellan kommuner.

Sysselsättning

I utredningen föreslås att en ny utredning avseende insatsen daglig verksamhet ska initieras vilket vi ställer oss positiva till. Vi ser att det behöver tas fram ett utökat och förtydligt innehåll i insatsen med syfte att brukare ska få möjlighet till en individanpassad och meningsfull sysselsättning som ger dem ökade möjligheter till att förvärva och bibehålla förmågor. Även Arbetsförmedlingens ansvar för målgruppen behöver utredas vidare för att kunna ge ett mer ändamålsenligt stöd till de individer som står närmare arbetsmarknaden.

Vi anser att rätten till och ersättningsnivåer för habiliteringsersättning bör vara lagstyrt och hanteras likvärdigt i alla kommuner. Detsamma gäller frågan om möjlighet till transport till och från daglig verksamhet samt eventuell egenavgift.

Personligt utformat stöd i det dagliga livet

Utredningen föreslår att staten ska bli ensam huvudman för insatsen personlig assistans vilket vi ställer oss positiva till. Vi ser att det kan leda till mer enhetliga och rättssäkra bedömningar. Vi föreslår dock att staten även ska överta kostnadsansvaret för de första 20 timmarna per vecka då vi annars inte ser att förändringen ger någon faktisk effekt i form av minskat ansvar för kommunerna.

Vi ställer oss bakom förslaget att kommunen fortsatt ska anordna assistans vid behov och att det fortsättningsvis ska gå att välja kommunen som utförare av insatsen.

I utredningen föreslås att det ska införas en schablonersättning som ska kompensera privata anordnares sjuklönekostnader, alltså de sjuklönekostnader som idag administreras av kommunen. Vi ställer oss positiva till förslaget då det dels avlastar kommunen med mycket administration men framförallt utifrån att det ger utföraren av assistans ett incitament att arbeta förebyggande med personalens arbetsmiljö. Även förslaget om krav på kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor för att få anordna assistans ställer vi oss positiva till då det ställer högre krav på utföraren avseende arbetsmiljö. Professionen får en bättre anställningstrygghet och mer rättvisa förmåner vilket kan leda till att yrket blir mer attraktivt och att fler personer med adekvat utbildning väljer yrket.

FINSPÅNG

Handläggning av yttrandet

I detta ärende har Ulrika Jeansson, kommunstyrelsens ordförande, beslutat på delegation av kommunstyrelsen. Åsa Andersson, Sara Gyllenhammar och Therese Holm, enhetschefer inom LSS/socialpsykiatri har handlagt ärendet. Remissvaret har gått via sektor social omsorgs ledningsgrupp.

Ulrika Jeansson
Kommunstyrelsens ordförande
Finspångs kommun